

Uputstvo – Instalacija programa POS (Kasa)

Ovo uputstvo se odnosi na instalaciju POS-a (Point of Sale, odnosno Kasa). U daljem tekstu ovog uputstva koristiceemo naziv POS. Opis instalacije knjigovodstvenog dela programa nalazi se u Uputstvo - Instalacija programa.

Sadržaj

- ❖ **Hardver i softver potrebni za koriscenje programa**
- ❖ **Instalacija programa POS**
- ❖ **Preuzimanje izmena programa**
- ❖ **Upis licence**
- ❖ **Sadržaj programa, osnovni postupci i tasteri**
- ❖ **Podesavanja**
- ❖ **Postupci na kraju dana**
- ❖ **Razmena podataka sa knjigovodstvenim delom programa**

Hardver i softver potrebni za koriscenje programa

- Za koriscenje programa potreban je sledeci hardver:
 - CPU Pentium 4
 - RAM 512 MB
 - HD 50MB slobodno
 - Monitor
 - Minimalna rezolucija monitora 800x600
 - Tastatura
 - Mis
 - CD/DVD upisivi uredjaj
 - **Fiskalni stampac FP 550**
 - **Bar kod citac (po potrebi)**
- Za koriscenje programa potreban je sledeci softver:
 - Microsoft Windows XP Professional
 - **Metalink verzija 6. ili novija**

Instalacija Poslovno knjigovodstvenog programa POS

1) Instalirajte program POS na isti naicon kao da instalirate knjigovodstveni deo programa. Nazovite taj folder c:\PisKasa

Napomena:

- Mozete da koristite isti instalacioni program install.exe koji ste vec koristili za instalaciju knjigovodstvenog programa (ne postoji poseban instalacioni program za POS).
- POS mozete instalirati ili na isti racunar na kome ste vec instalirali knjigovodstveni program ili na poseban racunar. U praksi je cesca situacija da se instalacija radi na poseban racunar. Ako ste odlucili da instalirate na isti racunar, tada ce knjigovodstveni program da bude na folderu c:\pis, a POS na folderu c:\piskasa.
- Umesto instalacije sa CD-a pomocu fajla install.exe, moguće je da iskopirate postojeću knjigovodstvenu instalaciju programa sa foldera c:\pis na folder POS-a tj. C:\piskasa.

2) Pre pokretanja programa POS pomocu Notepad-a otvorite fajl c:\Piskasa\config.fpw i izvršite sledeće prepravke:

kasa=on

metalinever=6

Ukoliko ovih linija nema u postojećem config.fpw fajlu, tada je jednostavno dodajte.

3) Pre pokretanja programa POS otvorite njegov Servisni program i u delu Servis, lozinke i ovlascenja dodajte bar dve korisnicke sifre:

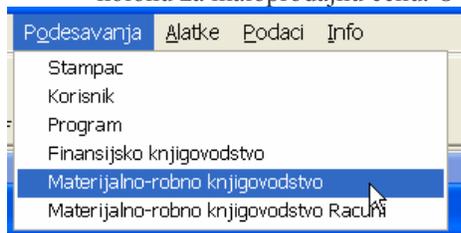
Jednu korisnicku sifru nazovite npr. SEF i podesite tako da moze da pokrece sve funkcije programa (zakacite Sifre, Poslovne promene, Izvestaji, Pomocni programi). Ovoj sifri mozete da dodelite i neku lozinku.

Drugu korisnicku sifru nazovute npr. KASIRI i podesite tako da moze da pokrece samo funkciju Poslovne promene (otkacite Sifre, Izvestaji, Pomocni programi, zakacite Poslovne promene).

U praksi korisnicku sifru SEF koristice ce poslovođa u radnji, a korisnicku sifru KASIRI koristice kasiri.

4) U knjigovodstvenom programu proverite i podesite sledeće:

- Proverite da li ste podesili program tako da u sifarniku proizvoda (tj. artikala) imate otvorenu kolonu za maloprodajnu cenu. Ovo podesavanje otvarate na sledeći način:

Na ovoj formi za podesavanje zakacite bar polja Cenovnik i MP cena.

Cenovnik VP cena VP cena+Porez MP cena Nabavna cena

Zahvaljujuci ovom podesavanju imacete otvorenu kolonu MP cena u sifarniku proizvoda. Obavezno popunite ovu kolonu za one proizvode koji treba da budu predmet prodaje na POS-u.

- U Komunikaciji sa kasama u Azuriranju tabele Taur kasa upisite folder na kome ste instalirali POS:

Poslovno-knjigovodstveni program Taur
Uputstvo – Instalacija programa POS (Kasa)

Sledeca slika prikazuje Sadržaj Komunikacije sa kasama:

Sledeca slika prikazuje tabelu Taur kasa:

AZURIRANJE TABELA KASA						
<SEFRA>	<NAZIV>	<AKTIVNA>	<OBJEKAT>	NAZIV	<PUTANJA PODATAKA KASE>	<OSNOVNA>
1	KASA 1	1	1	Radnja	C:\PisKasa\KASADATA	OK

Sledeca slika prikazuje krupnije kolonu Putanja podataka na kasi sa prethodne slike:

Ukoliko ste POS instalirali na posebnom racunaru, tada u koloni Putanja podataka na kasi treba da stoji priblizno ovako: \\RacunarKasa\C\PisKasa\Kasadata gde je **RacunarKasa** naziv racunara gde ste instalirali POS.

5) **Napravite precicu (shortcut) za pokretanja POS-a tako sto cete fajl c:\PisKasa\pis.exe da posaljete (send) na radnu površinu (desktop) racunara.** Ovo mozete da uradite tako sto cete da otvorite Windows Explorer, pomocu njega nadjite My Computer, zatim nadjite disk c:, na njemu nadjite folder c:\PisKasa, na njemu nadjite fajl c:\pisKasa\pis.exe, na taj fajl kliknite desnim tasterom misa, nadjite opciju Posalji ili Send i odaberite slanje na Radnu površinu.

6) **Podesite vrstu fiskalnog stampaca.** Pokrenite POS koristeći precicu koju ste napravili u koraku 5).

Uradite sledece podesavanje: Glavni sadržaj -> Poslovdnja -> Razna podesavanja -> 1 Opšte podesavanje -> Uocite u sredini forme opciju Stampac (opcija sa strelicom) i izaberite stampac koji imate (odnosi se na fiskalni stampac) -> dugme Kraj

Uradite sledece podesavanje: Glavni sadržaj -> Poslovdnja -> Razna podesavanja -> 2 Podesavanje izabranog stampaca -> Upisite putanja. Napomena: ove putanje se razlikuju zavisno od fiskalnog stampaca koji imate. Program POS vec sa pocetnom instalacijom ima upisane putanje koje upravo odgovaraju Galebovom fiskalnom stampacu **FP 550** pa ako imate ovaj uredjaj onda nema potrebe da nesto menjate. Ako imate fiskalni stampac **Kolibri** onda je putanja za bon obicno c:\Ipos\bon, a putanja za povratne informacije je c:\Ipos\izkase.

Preuzimanje izmena programa

Izmene programa preuzimate sa web sajta www.tauryss.co.yu sa stranice Korisnicki servis, na isti nacin opisan u uputstvu za knjigovodstveni deo programa. Kod instaliranja izmena jednostavno preusmerite izmene na folder gde stoji POS, tj. obicno c:\Piskasa

Upis licence

Licencu upisujete na isti nacin koji je opisan u uputstvu za knjigovodstveni deo programa.

Sadržaj programa, osnovni postupci i tasteri

- **Glavni sadržaj POS-a** sadrži sledeće delove :
 - Sifre sadrže osnovne matične podatke, kao što su: proizvodi (artikli) sa cenama, jedinice mere, poreske grupe, kasire itd.
 - Kasa ima namenu izdavanja fiskalnih blokova, odnosno evidentiranja prodaje.
 - Izveštaji služe da daju informacije o ostvarenoj prodaji.
 - Pomocni programi omogućavaju: podesavanje, održavanje podataka, izradu periodičnog i dnevnog izveštaja o fiskalnom prometu (X i Z), brisanje podataka o prethodnom prometu.

- Kod rada sa **Kasom** na raspolaganju su sledeći tasteri:
 - <F2> **dodavanje novog reda na bloku**, tj. dodavanje novog artikla (samo po potrebi, jer program sam po sebi automatski prebacuje kursor napolje gde vrsite upis novog artikla)
 - <F3> **Storno poslednjeg reda**, tj. poslednjeg artikla kojeg ste dodali na bloku
 - <F4> **Storno celog bloka i automatsko stampanje**
 - <F5> **Ponavljanje poslednjeg reda**, tj. poslednjeg unetog artikla
 - <F6> **Mozete upisati kolicinu**. I bez ove radnje, program automatski upisuje kao kolicinu 1. Ukoliko nije tako, tada koristite ovaj taster da upisete kolicinu koja jeste. Ovaj taster treba da koristite pre nego što upisete sifru artikla, tj. Najpre upisete kolicinu pa onda sifru artikla na kojeg se ta kolicina odnosi.
 - <F7> Ukoliko postoji **fioka**, tada je ovim otvarate.
 - <F8> **Upis depozita**.
 - <F9> Razne funkcije.
 - <F10> **Naplata: upis samo gotovine**, najcesce je u upotrebi.
 - <F11> **Naplata: upis gotovine i drugih oblika placanja**.
 - <F12> **Stampanje** i automatski prelazak na novi blok.

Podesavanja

Kroz pomocne programe mozete da podesite neka svojstva programa..

- Program je uobicajeno podesen tako da radi sa fiskalnim stampacem FP 550. Ovo moze promeniti tako da program stampa fiskalni racun na fiskalni stampac Kolibri, i to na fomi Pomocni program -> Opste podesavanje kase.

- Program mozete da podesite tako da moze da prepoznaje artikle po njihovoj bar kod sifri. Ovo podesavate na formi Pomocni programi -> Podesavanje identifikacije proozvoda

Identifikuj proizvod po

Kataloska oznaka služi kao bar kod

Ne prevodi bar kod

Duzina bar kod-a

Provera Check Digit-a

Kataloska oznaka mora biti popunjena

Kataloska oznaka mora biti jedinstvena

Klasifikacija aktivna

Klasifikacija proizvoda

Postupci na kraju dana

Na kraju dana treba da uradite sledece postupke:

Brisanje prometa ostvarenog dana na programu Kasa. Ovim su baze na kasi prazne i kao takve pocinju sledeci dan. Istovremeno, promet prethodnog dana automatski je sacuvan u fajlovima koji sluze kao izvestaji (ovi fajlovi bice prilikom Komunikacije sa knjigovodstvenim delom programa prebaceni u knjigovodstvo). Ovim postupkom ne brsite ostvareni promet na fiskalnom uredjaju.

Ovo radite na sledeci nacin:

Pomocni programi -> Poslovodja -> Izradi izvestaje i prazni promet.

Samo za fiskalni stampac FP 550 postoji mogucnost da uradite Dnevni izvestaj ili Z-izvestaj (sto je isto). Ovaj izvestaj stampa ostvareni promet na fiskalnom uredjaju i automatski ga brise.

Ovim postupkom ne brsite ostvareni promet na programu Kasa.

Ovo radite na sledeci nacin:

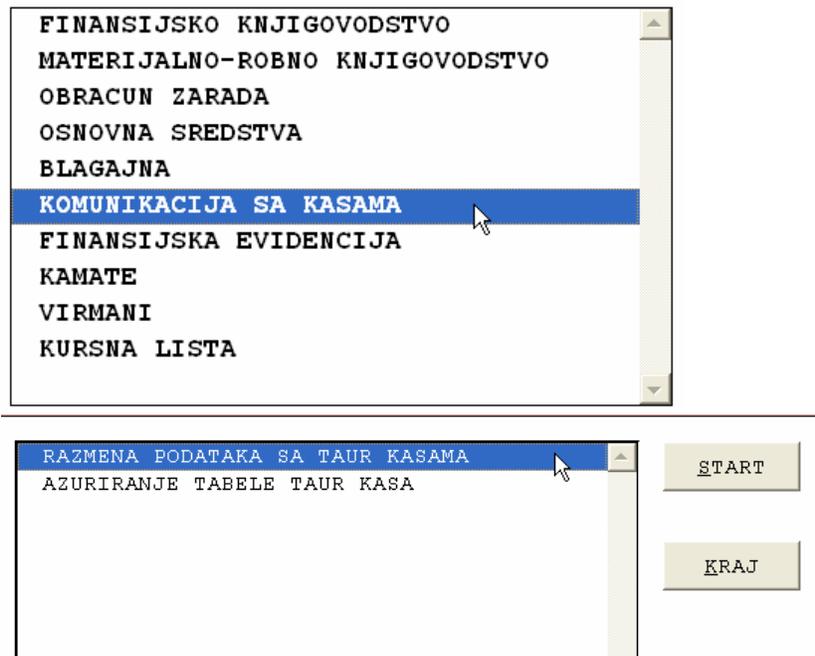
Pomocni programi -> Poslovodja -> Z-izvestaj na kasi.

Razmena podataka sa knjigovodstvenim delom programa

Postoji mogucnost razmene podataka izmedju Knjigovodstvenog dela programa (tzv. Back office) i Kase (POS). Program koji sluzi ovoj nameni deo je Knjigovodstvenog dela programa i nazvan je **Komunikacija sa kasama**. Ova razmena podataka je dvosmerna. Iz Knjigovodstva mozete da saljete na Kasu podatke o artiklima sa cenama, jedinice mere, poreske grupe i kasire. Iz Kase mozete da saljete u Knjigovodstvo podatke o ostvarenom prometu na kasi.

- Slanje podataka iz Knjigovodstva na Kasu radite na sledeci nacin:

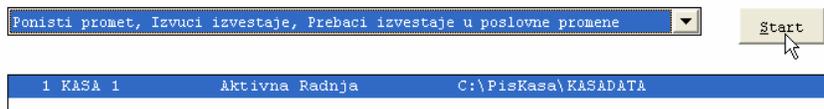
Knjigovodstveni program -> Komunikacija sa Kasama -> Razmena podataka sa Taur kasama -> Izaberite **Posalji kasama podatke** pa kliknite na dugme Start.

Poslovno-knjigovodstveni program Taur
Uputstvo – Instalacija programa POS (Kasa)

- **Slanje podataka iz Kase o prometu u Knjigovodstvo**, odnosno prijem tih podataka u Knjigovodstvo radite na sledeci nacin:
Knjigovodstveni program -> Komunikacija sa Kasama -> Razmena podataka sa Taur kasama -> Izaberite **Ponisti promet, Izvuci izvestaje, Prebaci izvestaje u poslovne promene** pa kliknite na dugme Start.

Ovim ce podaci o prometu, tj. podaci o artiklima koji su prodati biti prebaceni u Materijalno-robno knjigovodstvu u Poslovne promene u **Dnevnu prodaju** za odredjenu radnju.